

Referat fra møde i Grønt Råd d. 9. september 2021

Referent: Kirstine Thoresen-Lassen

Tid og sted: 16.00-18.00 på Hillerød Rådhus

Deltagere

Fra Grønt Råd:

- Morten Simonsen, Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité i Hillerød (DN)
- Vibeke Hansen, Naturhistorisk Forening
- Jørgen Jacobsen, Danmarks Jægerforbund i Hillerød Kommune
- Anna Thormann, Naturstyrelsen Nordsjælland (NST)
- Stig Englund, Dansk Ornitologisk Forening Nordsjælland (DOF)
- Inge Christoffersen Holding, Nordsjællands Landboforening
- Lene Lentz, Haveselskabet Nordsjælland Annemette Højgaard Schoeller, Friluftsrådet Nordsjælland
- Kaj Larsen, Sportsfiskerne
- Vibeke Meno, Hillerød Kommune
- Louise Volfing Jacobsen, Hillerød Kommune
- Kirstine Thoresen-Lassen, Hillerød Kommune

Oplæg fra:

- Kasper Juel Larsen, Klimamedarbejde fra Hillerød Kommune
- Jeff Rasmussen, naturmedarbejder, Hillerød Kommune
- Kirstine Thoresen-Lassen, naturmedarbejder, Hillerød Kommune

Afbud/ikke til stede:

- Jørgen Schultz, Hillerød Samvirkende Idrætsforeninger
- Jørgen Nielsen, DN Hillerød Kommune. I stedet deltog Morten Simonsen.
- Esben Aarslev, Nordsjællands Museum

Dagsorden	Referat
1. Velkommen v. formand Vibeke Meno	Præsentation af Louise Volfing Larsen som ny sekretær for Grønt Råd. Der var en kort runde med præsentation af deltagere. Vibeke Meno opfordrede medlemmerne af Grønt Råd til at foreslå emner til dagsordenen fremadrettet. Hvis man har ganske korte orienteringer, kan det ske under eventuelt. Et bordet rundt punkt blev tilføjet til dagsordenen. Inge Christoffersen spurgte til overløb ved de to skybrud i august. Vibeke Meno foreslog, at emne omkring aktion ved skybrud mv. kommer på som punkt til næste møde, så der er mulighed for at gå mere i dybden med emnet. Under punkt 3 om indgange til nationalparken er det Jeff Ramussen der fremlægger, i stedet for Karin Juhl.
2. Orientering om klimahandleplan v. Kasper Juel Larsen (KJL), climateam, Hillerød Kommune	KJL præsenterede det nystartede climateam, der består af Kasper Juel Larsen og Lene Midtgaard Hoedeman. Power point (PP) blev fremlagt med orientering om arbejdet med "Klimastrategien – sammen om klimaet" og "Klimahandleplan 2022-2023", som indeholder 16 handlinger. Herunder projektet "DK2020 – klimaplaner for hele Danmark". PP lægges på kommunens hjemmeside sammen med referat. Inge Christoffersen foreslog samkørsel. KJL fortalte, at samkørsel er et af de virkemidler der arbejdes med. Der arbejdes med en app, der kan koordinere samkørsel – fx sammen med andre virksomheder i kommunen. Anna Thormann spurgte til klimatilpasnings tiltag. KJL fortalte, at arbejdet med klimatilpasning hører til i en anden plan, som kan vendes på et andet tidspunkt i Grønt Råd. Klimastrategien beskæftiger sig med at reducere CO2-udledningen. Stig Englund spurgte til konkrete tiltag. KJL fortalte, at kommunen fx har igangsat konkrete tiltag på kommunens ejendomme. Vibeke Meno fortalte at kommunen arbejder på det strategiske plan i klimastrategi. Arbejdet med de konkrete handlinger bliver beskrevet i klimahandleplanen.

Dagsorden	Referat
3. Indgange til Nationalpark Kongernes Nordsjælland i Hillerød Kommune v. Jeff Rasmussen (JR), naturmedarbejder, Hillerød Kommune	JR fortalte om muligheder for flere formidlingsindgange til Nationalparken. Byrådet har ikke peget på en indgang. Der er samarbejde med Naturstyrelsen og Skovskolen om indgange i Hillerød Kommune. Naturnationalparken og Parforce verdensarvs areal er sammenfaldende med Nationalparken og dækker nogenlunde de samme arealer. Der er set på indgang ved Kildeportvej og ved Skovskolen. Der har i arbejdsgruppen været diskuteret mulighed for flere indgange og støttepunkter. Annemette Højgaard Schoeller: Bliver der hovedindgange med fælles symbolik som f.eks. røde porte ved Dyrehaven. JR: Det er endnu ikke så konkret og detaljeret. P.t. er det en kortlægning af mulige indgange, og diskussion i arbejdsgruppen om hvor der kan være mulige indgange og støttepunkter. Der skal arbejdes videre med idéerne, og snakkes muligheder. Tanken er, at oplæg til initiativer og forslag til indgange bliver fremlagt for Byrådet, som skal beslutte rækkefølgen og hvilke tiltag der skal starte op. Morten Simonsen spurgte til offentlig transport ud til indgange. JR fortalte, at der har været tanker om en nationalpark-bus. Kaj Larsen spurgte til, om man havde tænkt på mulighed for forskellige indgange henvendt til henholdsvis naturnationalpark, nationalpark og verdensarvsareal. Kaj Larsen foreslog, at de aktive friluftsgrene, som eksempelvis mountainbikespor, bliver lagt i St. Dyrehave og ikke i naturnationalparken. Han påpegede, at der er trafikale udfordringer på f.eks. Kildeportvej og gennem Nødebo. Der kan f.eks. også komme private aktører på banen bl.a. med cykeludlejning.

4. Nyt punkt: Bordet rundt

Annemette Schoeller, Friluftsrådet: Orienterede om at foreningen har brugt meget energi på naturnationalpark Gribskov. I Friluftsrådet er man opmærksom på udsætning af dyr der kan være til fare for besøgende i skoven. Det er tilfredshed med de valgte arter. Glade for at der ikke udsættes heste.

Der gives tilskud til forskellige formål med friluftsmæssig indhold.

Anna Thormann, Naturstyrelsen: Der er nu indgået artaler om alle arealer i Søborg sø. Ejendomsforholdene er faldet på plads (læs mere om projektet på Naturstyrelsens hjemmeside). Naturens dag på søndag. Der er 3 ture, bl.a. arrangeret sammen med DN. Den endelige naturnationalparkplan for Gribskov er færdig efter høringsfristen (ca. 70 høringssvar). Henvi sning til mere info på naturstyrelsens hjemmeside. Naturnationalparkplanen er politisk behandlet i forligskredsen. Enkelte tilpasninger i planen.

Lene Lentz, Haveselskabet Nordsjælland: arbejder med mere biodiversitet i haven. Arbejder med klimatilpasning. Bl.a. regnvandsbede, opsamling af regnvand mv. Lokalt er der et plantebyggemarked i næste uge (lørdag d. 18. september) i Kulturhaven tæt på biblioteket og frivillighedscenteret. Opfordring til andre foreninger også engagerer sig.

Stig Englund, DOF: Stor tilfredshed, ud fra et fugle perspektiv, med at Søborg Sø bliver genskabt. DOF bakker op om Naturnationalparken og er positiv. Fredningsnævnet for Nordsjælland har truffet en forhåndsafgørelse om fredningsforslag for Esrum Sø's omgivelser: ingen sti, men stadig samlet fredning af landskabet. SE orienterede om sag om mulig gennemsigtig støjskærm ved Overdrevsvejen, som kan være problematisk i.f.t. fugle.

Morten Simonsen, Danmarks Naturfredningsforenings lokalkomité i Hillerød:

Flg. emner har bl.a. være vendt: Fredningsforslag om Esrum Sø's omgivelser, spildevandsplan, har fået udarbejdet et kommunalvalgs oplæg, afholder sammen med 3 andre kommuner i Nordsjælland naturmøde i Helsingør d. 26. september.

Kaj Larsen, Sportsfiskerne: Yngleundersøgelse med kommunen vedr. ørredyngel. Udlægger gydegrus. KL omtalte virus der i øjeblikket angriber yngel af ørred (IHN).

Vibeke Hansen, Nordsjællands naturhistoriske Forening: Ture og foredrag genoptages. Ønske om en cykeltur for medlemmer til

Dagsorden	Referat
	natur hot-spot i Hillerød Kommune, hvor foreningen gerne vil have en kommunalmedarbejder til at vise rundt på en arrangeret tur. <u>Jørgen Jacobsen, Danmarks Jægerforbund i Hillerød Kommune:</u> Arrangement i går aftes ved Strødam Engsø i forbindelse med naturens uge med temaet: "Når naturen er en plage": Indsats mod ræve, mink og råger. Der er jagtmesse i Frederiksborgcenteret denne weekend- jagtmesse. Der iagttages mange ræve i Hillerød Kommune. Det er folk der ringer, fordi de har problemer med ræve (hønsegårde, kaniner mv.) samt ræve med skab. Der er ingen mink fanget langs Pøle Å. Afgivet høringssvar til Naturnationalparkplan. <u>Inge Christoffersen Holding, Nordsjællands Landboforening:</u> Har afgivet høringssvar til naturnationalpark. ICH orienterede om BNBO (boringsnære beskyttelsesområder) og indkaldelse af møder vedr. påvirkning af ejendomme. Faunastriber: I samarbejde med kommunen vil der blive arbejdet på at sende et spørgeskema ud i efteråret til tilmeldte landmænd, for at få erfaringer omkring Under punkt 3 om indgange til nationalparken er det Jeff Ramussen, i stedet for Karin Juhl der fremlægger.

Dagsorden	Referat
5. Status på bynaturprojekter i Hillerød Kommune og tilmelding til Vild Kommune dyst v. Kirstine Thoresen-Lassen, naturmedarbejder, Hillerød Kommune	PP præsentation som lægges på kommunens hjemmeside sammen med referat. Der har været og er gang i mange projekter om mere bynatur i Hillerød Kommune (se PP). Kommunen er i marts 2021 blevet tilmeldt konkurrencen om at blive Danmarks Vildeste Kommune. På kommunens hjemmeside står information om hvordan borgerne selv kan engagere sig og hvilke initiativer kommunen har igangsat p.t. (Søg på vild kommune). Den 11. maj var det biodiversitetsdag, og kommunen havde udarbejdet materiale til borgerne, skoler og institutioner og lavet frøposer med vilde blomster som borgerne kunne hente sammen med en vejledning til at så. Biodiversitetsdagen blev planlagt sammen med Hillerød Bibliotek og var en stor succes. Der bliver ultimo oktober arrangere to workshops for forældre/bedsteforældre og børn. hvor man kan blive uddannet til bioranger- en ekspert i biodiversitet. Naturteamet havde til Hillerød Byfest den 28. august en stand sammen med Klimateamet, hvor der blev reklameret og rådgivet borgere om Hillerød Kommune om Vild Kommune. Der var mange forbi standen og god dialog med borgere og andre interesserede. Der har være samarbejde på tværs af forvaltningerne om at gøre kommunens ejendomme mere vilde og der har været formidling på kommunens facebookside. Der planlægges flere initiativer i 2021 og 2022.
6. Evt.	Punkter til næste møde: BNPO og indsatsområder (overløb, vandløb) Inge Christoffersen efterlyste information af projekter/sager som blev sat i gang/var aktuelt i perioderne mellem Grønt Råds møder. Hun foreslog at kommunen kunne sende informationsmail til Grønt Råds medlemmer mellem Grønt Råds møder. Vibeke Meno fortalte at der, ligesom nu, sendes orientering ud til Grønt Råd, ved større planer og andre emner som vurderes relevant for Grønt Råd. Der er ikke planer om at sende faste informationsmail ud mellem Grønt Råds møder.

HILLERØD
KOMMUNE

By og Miljø

Status på bynatur projekter 2021 og Vild kommune dyst

Bynatur projekter 2020 og 2021

- Hillerød Byråd vedtog 29. april 2020 Strategi for mere Bynatur.
- Bynatur projekter: Tværgående samarbejde med Ejendomme , Trafik Vej og Park og By- og Miljø og en række eksterne partnere.

Den langsigtede strategi

- Bynatur tænkes ind i grøn drift af kommunale arealer og ejendomme, omlægninger til mere artsrigdom og naturpræget drift
- Flere beplantninger med højere artsdiversitet og varieret struktur
- Anvende bær og blomsterbærende buske

Kommunale arealer

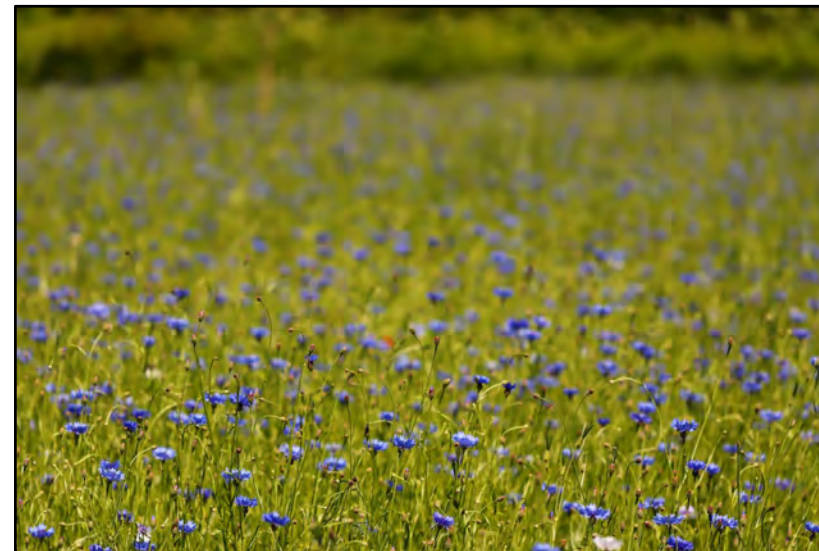
Blomsterrige vejrabatter

- I 2020 udlagt 2.900 m blomstrende rabatter

Kommunale grønne arealer udsået med vilde blomster

- Løngangsgade
- Rundkørsel
Herredvejen/Tulstrupvej
- Nr. Herlev
- Ved Østhuset i Hillerød Øst
- Ved institutioner og skoler
- Ved Skovgærdet
- Rabatter ved Herredvejen
- Trampesti ud til Rokkestenen

Plantning af æbletræer

- Ved Østhuset
- Løngangsgade

Naturlige blomsterenge

- Skippermosen
- Ålholmparken/Tulstrupvej
- Rådhuset

Kvashegn og udlægning af sten ved Hanebjerg Skole

Vildt Rådhus

Vildt Rådhus

Indsatsområder partnerskaber

Forskønnelsespulje

I 2020 var der
6 ansøgninger

I 2021 var der
16 ansøgninger

Byrådet afsatte i 2020 100.000 kr. om året til
forskønnelsespulje

Formål:

Projekter private kan søge der skaber mere
natur og højre biodiversitet samt forskønner
byrum og gør kommunen mere blomstrende

Ansøgere:

- Grupper af borgere
- Foreninger
- Lokalråd

Vild Kom m u n e d y s t

- Tilmelding i marts 2021
- Dkvild.dk
- Info på kommunens hjemmeside
- På tværs af forvaltninger
- Formidling på sociale medier mv.

Arrangementer:

- Biodiversitetsdag d. 22. maj
- byfest d. 28. august
- To workshops for forældre og børn under planlægning (biorangers)

Byfest d. 28. august

HILLERØD
KOMMUNE

By og Miljø

Orientering om klimahandleplan

Oplæg Grønt Råd den 9. september 2021
Kasper Juel Larsen, klimakoordinator

Klim a t e a m

- Koordinere og opfølgning
- Dialog, netværk og samarbejder
- Understøtte, se på tværs, spotte synergier, ”fingeren på den lokale puls”
- Kommunikation og formidling
- Projekter

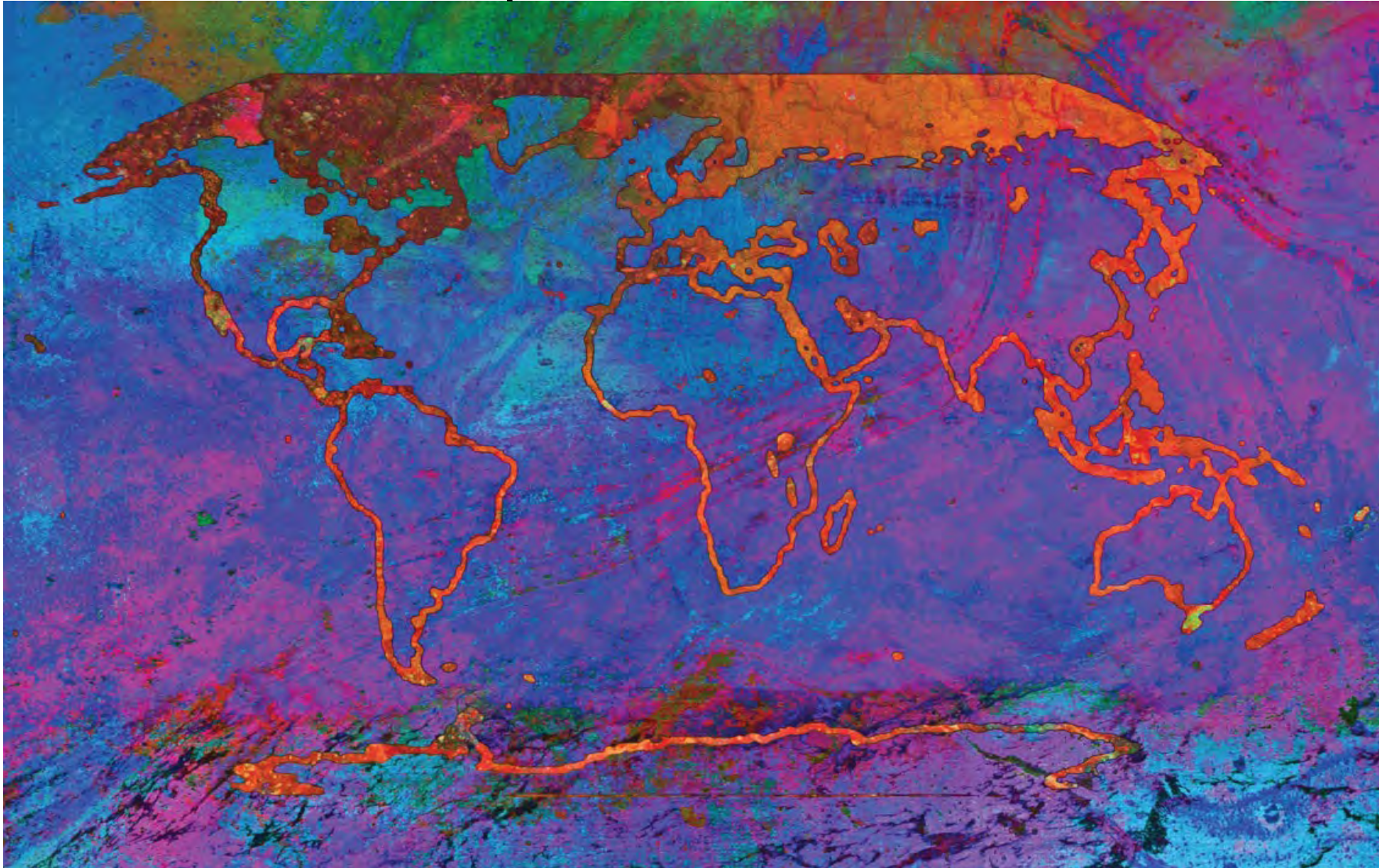
Vi er:

- Kasper Juel Larsen, klimakoordinator kalar@hillerod.dk
- Lene Midtgaard lenmh@hillerod.dk

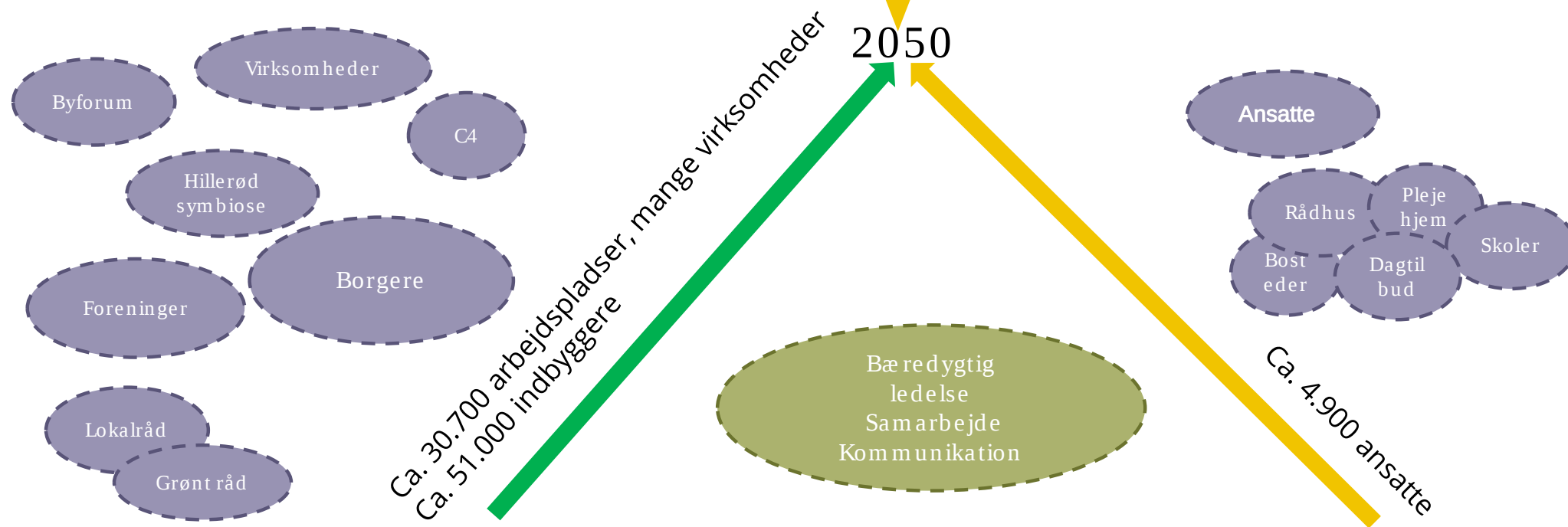
Klima, affald, vild kommune og verdensmål til Slotsø byfest 2021

IPCC– 6. assesment report

FN's verdensmål

Vi skal **sammen** skabe **grøn omstilling** mod et klimavenligt samfund

Transport

Energi

Kommunen som geografisk område

Hillerød Kommune som
Ressourcebevidst
virksomhed

Kommunen som ressourcebevidst virksomhed

Kommunes fire roller er i spil

VIRKSOMHED

MYNDIGHED

EJER AF SELSKABER

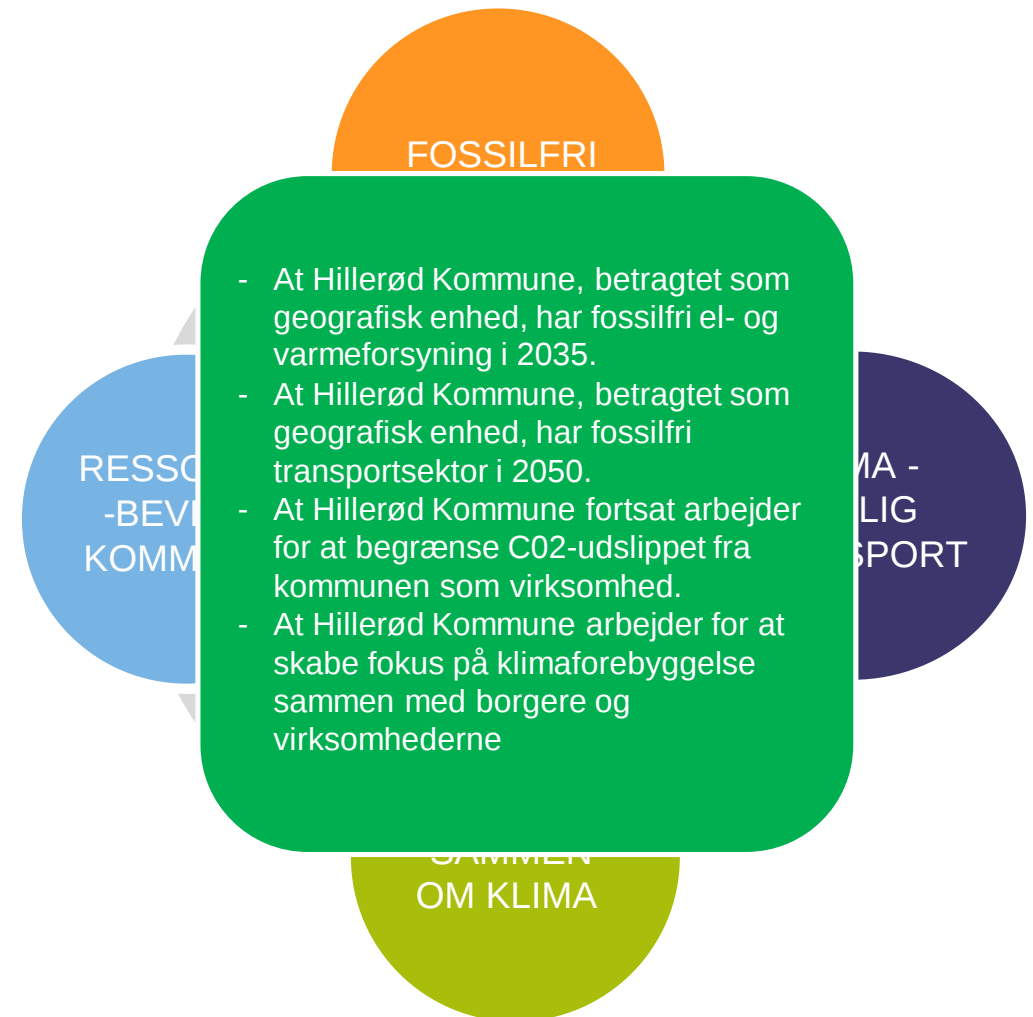
FACILITATOR/PARTNERSKABER

Grad af direkte indflydelse

Klimastrategi og klimahandleplan 2020-2021

- Klimastrategien sætter retningen
- Klimahandleplaner

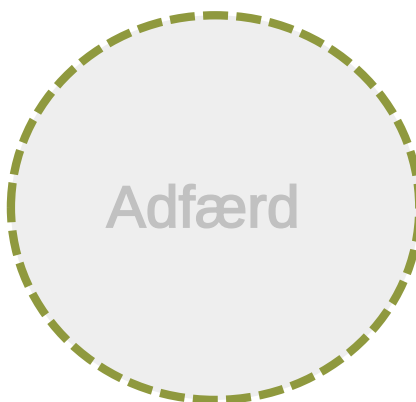
- Dynamisk klimahandleplan 2022-23
- Vedtaget af byrådet i august
- 16 handlinger

Kommunen som ressourcebevidst virksomhed

Vores bygninger

1. Viden og organisering af bæredygtigt byggeri
2. Energiledelse
3. Energirenovering
4. Plads til fremtiden – kloge m²
5. Genanvendelse af materialer

Vores transport

1. Omstilling til emissionsfrie køretøjer og opsætning af ladestandere (x)
2. Grøn medarbejdertransport til kommunen som arbejdsplads (x)

Vores indkøb

1. Indkøb: Indarbejdelse af klimahensyn ved udbud af varer og tjenesteydelser (x)

Kommunen som geografisk område

Energi

1. Udarbejde strategisk energi- og varmeplan (x)
2. Energi- og CO2-regnskabet

Transport

1. Omstilling til emissionsfrie køretøjer og opsætning af ladestandere (x)
2. Etablering af cykelstier

Sammen om klimaet

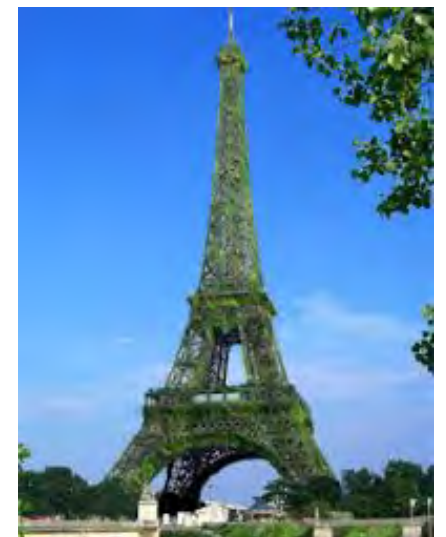
1. DK2020 - dialog og partnerskaber
2. Kommunikation, involvering og partnerskaber
 1. Kampagne om energibesparelser
 2. Events, workshops, formidling...
 3. Udvikle koncept for "klimapanel"
 4. Udvikle koncept for et lokalt aktivitets- og formidlingsområde

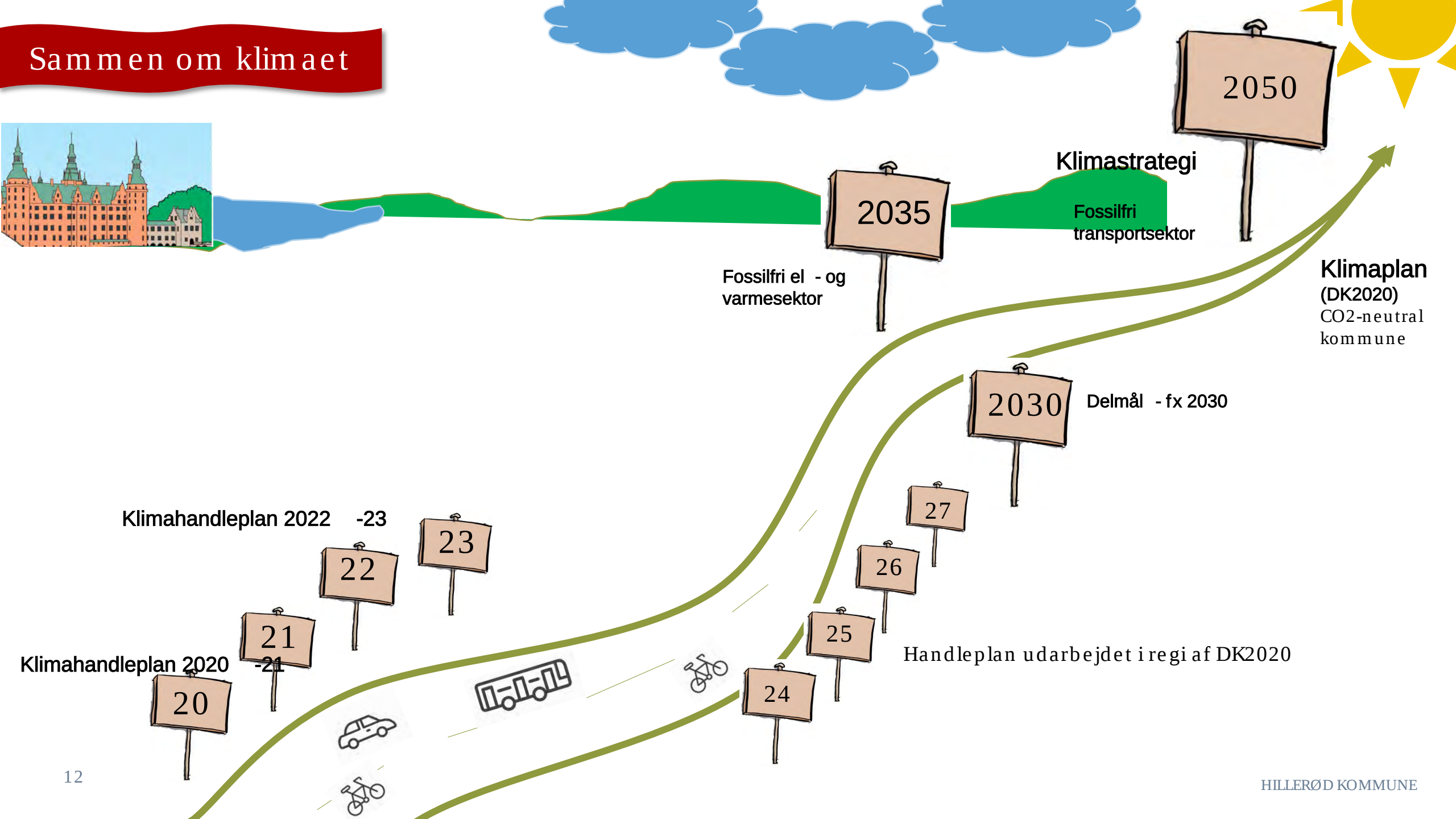
De gode historier

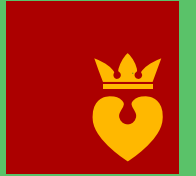
DK2020 – klimaplaner for hele Danmark

- Ansøgning sendt
- Skriver verdenshistorie
- Målet er CO₂-neutral kommune senest i 2050
- Mange kommuner er med
- Et samarbejde mellem Realdania, KL, de fem regioner, C40 cities og CONCITO
- International standard
- Projekt til medio 2023

Sammen om klimaet

HILLERØD
KOMMUNE

Tak for i dag og på gensyn

Sammen om klimaet

	Titel
1	'DK2020 – Klimaplaner for hele Danmark' – ny klimaplan for Hillerød Kommune
2	Gennemføre kommunikation, involvering og partnerskaber – sammen om klimaet og DK2020 -involvering
3	Udvikling af Energi - og CO2-regnsskabet for Hillerød Kommune som geografisk område
4	Udarbejdelse af en strategisk energi - og varme plan for Hillerød Kommune som geografisk område
5	Fokus på viden og organisering af bæredygtigt byggeri og renovering af kommunens ejendomme
6	Implementere databaseret energiledelse af de kommunale ejendomme
7	Gennemføre energirenovering af kommunale ejendomme
8	Plads til fremtiden – kloge m2 (kommunale arealer og ejendomme)
9	Genanvendelse af materialer i forbindelse med bygge - og renoveringsprojekter i kommunens ejendomme
10	Udskifte til energieffektiv vejbelysning i Hillerød Kommune
11	Fremme af cykeltrafik – cykelstier
12	Omstilling til emissionsfrie køretøjer og opsætning af ladestandere
13	Tilsyn med affald på byggepladser, øget sortering i Hillerød Bymidte samt vejlede om genanvendelse ved virksomhedsbesøg
14	Etablering af affaldssortering i de kommunale institutioner
15	Indkøb : Indarbejdelse af klimahensyn ved udbud af varer og tjenesteydelser
16	Grøn medarbejdertransport til kommunen som arbejdsplads

Klimastrategien sætter retningen

12 indsatsområder:

FOSSILFRI FORSYNING

- Hillerød Kommune som geografisk område får en fossilfri varmforsyning.
- Boliger, som ikke kan tilsluttes et kollektivt varmesystem, skal fremover forsynes med fossilfri energi.
- Udnytte potentialet for brug af spildvarme og andre ressourcer og restprodukter.

KLIMA- VENLIG TRANSPORT

- Motivere borgere og medarbejdere i virksomheder til at cykle mere gennem etablering af bedre infrastruktur.
- Efterspørge udvikling der understøtter brug af klimavenlige køretøjer, fx elbusser og ladeinfrastruktur.
- Sikre god adgang til offentlig transport — fx byudvikling tæt på trafikale knudepunkter og etablering af pendlerparkering.

SAMMEN OM KLIMA

- Klimadannelse — fra dagtilbud til universitetsniveau.
- Understøtte opbygning af fællesskaber, engagement og samarbejder på tværs inden for klima.
- Etablere vejledning og rådgivning om klimavalg til borgere og virksomheder.

RESSOURCE- BEVIDST KOMMUNE

- Læring og viden om klima i uddannelsessystemet — fra dagtilbud til universitetsniveau.
- Fortsætte med at have energifokus ved renovering og drift af de kommunale bygninger og fokus på klima i planlægning af byudvikling og forsyning.
- Vi vil arbejde med, at klima og miljø bliver en parameter, der har væsentlig indflydelse på vores valg ved indkøb af varer og tjenesteydelser.